

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22 252, el. p. info@am.lt, <https://am.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Europos Komisijai

DĖL PAPILDOMOS INFORMACIJOS APIE ĮSIPAREIGOJIMŲ ĮGYVENDINANT DIREKTYVĄ (ES) 2016/2284 VYKDYMĄ

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija dėl Europos Komisijos pradėtos pažeidimo procedūros Nr. INFR(2022)2074 2024-01-12 raštu Nr. D8(E)-245, 2024-07-17 raštu Nr. D8(E)-3451, 2025-02-04 raštu Nr. D8(E)-484, 2025-04-28 raštu Nr. D8(E)-1728 ir 2025-10-22 raštu Nr. D8(E)-4238 teikė paaiškinimus dėl to, kad nuo 2020 m. nesilaikoma pagal 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB (toliau – Direktyva), tenkančių įsipareigojimų sumažinti išmetamųjų teršalų – amoniako (NH_3), azoto oksidų (NO_x) ir nemetaninių lakiųjų organinių junginių (NMLOJ) – kiekį ir priimti bei įgyvendinti nacionalinę oro teršalų valdymo programą (NOTMP)¹, kuria ribojamas metinis išmetamų antropogeninės kilmės teršalų kiekis.

Informuojame, kad pagal 2026 m. spalio 2 d.² Europos aplinkos agentūrai pateiktus naujausius nacionalinės į aplinkos orą išmetamų teršalų apskaitos duomenis, **Lietuva**:

– **nuo 2024 m. įvykdė** Direktyvoje nustatytą NMLOJ 2020–2029 m. išmetamo kiekio mažinimo įsipareigojimą (-32,0 proc.): 2024 m. išmesto NMLOJ kiekis, palyginti su 2005 m., sumažėjo 37,2 proc.;

– **nuo 2022 m. įvykdė** nustatytą NH_3 2020–2029 m. išmetamo kiekio mažinimo įsipareigojimą (-10,0 proc.): 2022 m. išmesto NH_3 kiekis sumažėjo 10,7 proc., 2023 m. – 12,6 proc., 2024 m. – 12,7 proc., palyginti su 2005 m.;

– nuo 2020 m. neįvykdė nustatyto NO_x 2020–2029 m. išmetamo kiekio mažinimo įsipareigojimo (-48,0 proc.), tačiau **padarė reikšmingą pažangą mažindama taršą**: 2024 m. išmesto NO_x kiekis, palyginti su 2005 m., sumažėjo 44,6 proc.

Papildomai informuojame, kad vadovaudamasi Direktyvos 6 straipsnio 4 dalimi³, siekdama kuo greičiau įvykdyti įsipareigojimus pagal Direktyvos 6 straipsnio 1 dalį, **Lietuva atnaujin**o pagal Direktyvą parengtame NOTMP numatytą politiką ir priemones. NOTMP pakeitimai patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2026 m. rugsėjo 2 d. nutarimu Nr. 638 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. balandžio 17 d. nutarimo Nr. 371 „Dėl Nacionalinio oro taršos mažinimo plano patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – NOTMP pakeitimai) ir paskelbti Teisės aktų registre⁴. NOTMP pakeitimus ir susijusią informaciją pateiksime Europos Komisijai jos nustatyta forma Eu-

¹ Nacionalinė oro taršos valdymo programa Lietuvos teisinėje sistemoje – Nacionalinis oro taršos mažinimo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. balandžio 17 d. nutarimu Nr. 371 „Dėl Nacionalinio oro taršos mažinimo plano patvirtinimo“. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/410fbc3067f511e9917e8e4938a80ccb/asr>

² https://cdr.eionet.europa.eu/lt/eu/nec_revised/inventories/envar_h3a/

³ „4. Nedarant poveikio 3 daliai, nacionalinėse oro taršos valdymo programose numatyta išmetamųjų teršalų mažinimo politika ir priemonės atnaujinamos per 18 mėnesių nuo naujausio nacionalinės išmetamųjų teršalų apskaitos arba nacionalinių išmetamųjų teršalų prognozių pateikimo, jei iš pateiktų duomenų matyti, kad nevykdomi 4 straipsnyje nurodyti įsipareigojimai arba yra rizika, kad jie nebus vykdomi.“

⁴ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/8d7e1d62a75411f1958a9007e2f07e60>

ropos aplinkos agentūros valdomoje Europos aplinkos informacijos ir stebėjimo tinklo (*EIONET*) centrinėje duomenų saugykloje iki 2026 m. lapkričio 2 d.⁵. NOTMP pakeitimai taip pat notifikuoti elektroninėje Europos Komisijos notifikavimo sistemoje (*THEMIS*, Nr. MNE(2026)07018).

Nacionalinės į aplinkos orą išmetamų teršalų apskaitos 2005–2024 m.⁶ ir prognozių duomenimis paremtas NOTMP papildytas 6 naujomis priemonėmis⁷ ir 2 nuorodomis⁸ į Lietuvos Respublikos nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano 2021–2030 m. (toliau – NEKSVP)⁹ priemones, skirtas energetikos, transporto, žemės ūkio, pramonės sektoriams. Šios priemonės padės greičiau pašalinti Direktyvoje nustatytų NO_x išmetamo kiekio mažinimo 2020–2029 m. įsipareigojimų įgyvendinimo neatitiktį ir paspartins NMLOJ išmetamo kiekio mažinimo įsipareigojimų nuo 2030 m. įgyvendinimą. Visame NOTMP pateiktos 33 priemonės, apimančios taršiausius sektorius – energetiką, žemės ūkį, pramonę, transportą, namų ūkius (27 esamos priemonės, 6 naujos priemonės). Prie oro taršos mažinimo įsipareigojimų įgyvendinimo taip pat prisidės daugiau kaip 70 (58 esamos ir 21 suplanuotos) NEKSVP priemonių, į kurias NOTMP pateiktos nuorodos.

NEKSVP numatytų su oro tarša galimai susijusių priemonių poveikis oro taršos mažinimo įsipareigojimų įgyvendinimui įvertintas sistemiškai, visos priemonės, kuriomis bus prisidedama prie oro taršos mažinimo įsipareigojimų įgyvendinimo, įtrauktos į NOTMP (į kiekvieną jų pateikta nuoroda).

Pažymime, kad duomenys apie NOTMP naujų priemonių (įskaitant numatytas NEKSVP) poveikį oro taršos vienu ar keliais teršalais sumažinimui nustatyta tvarka¹⁰ bus pateikti bendruoju formatu¹¹ ir Politikos ir priemonių įrankyje (PAMs)¹².

Remdamiesi naujausiais nacionalinių į aplinkos orą išmetamų teršalų prognozių duomenimis (pagal *WAM* scenarijų)¹³, **prognozuojame, kad Lietuva NO_x 2020–2029 m. išmetamo kiekio sumažinimo įsipareigojimus (–48 proc.) įvykdys 2026 metais; o nuo 2030 m. taikytinus NO_x (–51 proc.) ir NMLOJ (–47 proc.) išmetamo kiekio sumažinimo įsipareigojimus įvykdys anksčiau – 2028 metais.**

Papildomai informuojame, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra, bendradarbiaudama su Aplinkos ministerija, Aplinkos apsaugos agentūra, kitomis ministerijomis, institucijomis ir ekspertais, rengia paraišką strateginiam integruotajam projektui „LIFE SIP ORAS – Nacionalinio oro taršos mažinimo plano įgyvendinimo stiprinimas Lietuvoje“ (toliau – Projektas), finansuojamam Europos Sąjungos aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) lėšomis, įgyvendinti. Jo tikslas – stiprinti aplinkos oro kokybės valdymą, plėsti duomenų ir žinių bazę, diegti kuo daugiau aplinkos oro taršos mažinimo priemonių, tobulinti institucinius gebėjimus, skatinti tarpžinybinį bendradarbiavimą ir visuomenės įsitraukimą. Projektui įgyvendinti planuojami 8 darbo paketai, apimantys visą oro taršos valdymo grandinę – nuo

⁵ Kai nacionalinė oro taršos valdymo programa atnaujinama pagal 6 straipsnio 4 dalį, atitinkama valstybė narė pateikia atnaujintą programą Komisijai per du mėnesius. (*Direktyvos (ES) 2016/2284 10 straipsnio 1 dalies 2 pastraipa*)

⁶ Pateiktais 2026 m. vasario 18 d. https://cdr.eionet.europa.eu/lt/eu/nec_revised/inventories/

⁷ 2¹ priemonė „Esamų vidutinių kurą deginančių įrenginių (1-50 MW) keitimas ar modernizavimas“, 11¹ priemonė „Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso pakeitimas“, 11² priemonė „Bendro susitarimo dėl paskatų naudotis netaršiomis transporto priemonėmis Lietuvos teritorijoje inicijavimas“, 12¹ priemonė „Gamybos modernizavimo priemonių taršai nemetaniniais lakiaisiais organiniais junginiais (NMLOJ) sumažinti įgyvendinimas pramonėje“, 14¹ priemonė „Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimas“, 22¹ priemonė „Valstybės ir savivaldybių institucijų kompetencijų ir pajėgumų stiprinimas aplinkos oro kokybės ir taršos stebėsenos, vertinimo, valdymo ir visuomenės informavimo srityse, bandomųjų ir kitų sprendimų diegimas ir jų plėtra“.

⁸ T21-P. Traukinių modernizavimas, AEI9-E. Sumažinti SGD terminalo į aplinką išmetamo CO₂ apimtis.

⁹ <https://webgate.ec.europa.eu/circabc-ewpp/d/d/workspace/SpacesStore/237fd50-e821-4507-8321-90dfcf62bec/details>

¹⁰ Per 2 mėnesius patvirtinus NOTMP.

¹¹ Bendra nacionalinės oro taršos valdymo programos forma pagal Direktyvos (ES) 2016/2284 6 straipsnį, patvirtinta 2018 m. spalio 11 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2018/1522, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo nustatoma bendra nacionalinių oro taršos valdymo programų forma.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32018D1522&qid=1718367665009>

¹² <https://rod.eionet.europa.eu/obligations/772>

¹³ https://cdr.eionet.europa.eu/lt/eu/nec_revised/projected/envanckna/

stebėsenos ir duomenų sistemų iki bandomųjų taršos mažinimo priemonių, gebėjimų tobulinimo, papildomo finansavimo koordinavimo ir visuomenės įtraukimo. Projektas padėtų plėtoti tam tikras iniciatyvas ir vėliau jas įgyvendinti nacionaliniu lygiu. Projekto koncepcija 2026 m. rugsėjo 2 d. pateikta Europos Komisijai. Jai pritarus, detali Projekto paraiška būtų pateikta iki 2027 m. kovo 3 d. Patvirtinus Projektą, jis būtų įgyvendinamas 2028–2036 metais.

Ne vėliau kaip NOTMP nustatytais terminais įgyvendinę suplanuotas priemones, įskaitant suplanuotas NEKSVP, per kiek įmanoma trumpiausią laiką įvykdysime NO_x išmetamo kiekio mažinimo įsipareigojimus pagal Direktyvos 6 straipsnio 1 dalį.

2027 m. vasario mėn. bus surinkti nacionalinės į aplinkos orą išmetamų teršalų apskaitos duomenys už 2025 m., kurie prognozuojame – atspindės tolesnę oro taršos mažėjimo tendenciją, patvirtinančią, kad pagal NOTMP numatytos priemonės yra veiksmingos Lietuvai siekiant laikytis Direktyvoje įtvirtintų įpareigojimų. Pažymėtina, kad oro taršos mažinimo priemonių taikymas yra labai inertiškas, o šiuo metu pateikiama prognozė, kad į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekio sumažinimo rodikliai 2026 m. bus pasiekti Direktyvoje nustatytus įpareigojimus, tik jų faktinės reikšmės galės būti suskaičiuotos vėliau (2028 m.) gavus atitinkamų metų duomenis. Atsižvelgdami į tai, siūlytume Europos Komisijai įvertinti galimybę sustabdyti pateikto ieškinio Europos Sąjungos Teisingumo Teismui nagrinėjimą, nes greitai laiku gavus naujausius duomenis bus matoma, kad į NOTMP įtrauktos priemonės, įskaitant ir naujas priemones, leidžia pasiekti Direktyvoje Lietuvai nustatytus įpareigojimus. Atitinkamai nauji duomenys leistų įvertinti NOTMP efektyvumą ir tikėtina atsisakyti ieškinio dalies dėl nacionalinės oro taršos valdymo programos atitikties Direktyvos reikalavimams. Atsižvelgiant į prognozuojamą NO_x išmetamo kiekio mažėjimą, taip pat būtų tikslinga sulaukti naujausių duomenų. Suprantama, kad į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekio mažinimo rodiklių nepasiekimas ankstesniais metais gali būti konstatuotas Teisingumo Teismo, tačiau esminis pokytis, kurio siekiama, susijęs ne su praeities įvykiais, kurių jau negalima pakeisti, o su veiksmais, kurių įgyvendinimas parodytų suderinamumą su ES teise artimiausiu metu.

Siekdami užtikrinti kuo spartesnį Direktyvoje Lietuvai nustatytų taršos mažinimo įsipareigojimų įgyvendinimą ir jeigu Europos Komisijai kiltų papildomų klausimų, prireikus esame pasirengę organizuoti Europos Komisijos tarnybų ir Lietuvos ekspertų techninius-konsultacinius susitikimus, nedelsiant pateikti prašomą informaciją ir paaiškinimus. Apie išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimų vykdymo ir NOTMP įgyvendinimo pažangą šalinant neatitiktį reguliariai informuosime Europos Komisiją.

Aplinkos ministrė

Ieva Andriulaitytė

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija 188602370, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL PAPILDOMOS INFORMACIJOS APIE ĮSIPAREIGOJIMŲ ĮGYVENDINANT DIREKTYVĄ (ES) 2016/2284 VYKDYMĄ
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-10-05 Nr. D8(E)-3969
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	—
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Ieva Andriulaitytė, Aplinkos ministras
Sertifikatas išduotas	IEVA ANDRIULAITYTĖ, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-10-05 12:59:13 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-10-05 12:59:19 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	MD CA, Migracijos departamentas prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2026-07-14 10:19:15 – 2030-07-13 10:19:15
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	—
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	—
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	—
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	—
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	—
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.90.5
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2026-10-06 14:20:13)
Paieškos nuoroda	—
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2026-10-06 14:20:13 DBSIS